

Rijksuniversiteit Groningen
College van bestuur
Postbus 72
9700 AB GRONINGEN

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-bachelor Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen**

Algemene gegevens:

datum	Naam instelling	: Rijksuniversiteit Groningen
29 februari 2012	Naam opleiding	: wo-bachelor Rechtsgeleerdheid (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 7 maart 2011
Definitief besluit	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
accreditatie wo-bachelor	Locaties opleiding	: Groningen en Leeuwarden
Rechtsgeleerdheid van de	Naam VBI	: Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Rijksuniversiteit Groningen	Datum visitatie	: 19 t/m 21 oktober 2010
(#4959)	Datum VBI-rapport	: februari 2011
uw kenmerk		
ABJZ 11/03008		

Beoordelingskader:

ons kenmerk
NVAO/20120581/ND

bijlage
1

Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [wo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Aanvullend:

Op 27 oktober 2011 heeft de NVAO bij de instelling aanvullende informatie opgevraagd ten aanzien van het aantal contacturen en studie-uren van de studenten, de kwantiteit van het personeel, het gerealiseerd niveau en het onderwijsrendement. De informatie hieromtrent heeft de NVAO op 2 februari 2012 bij e-mail ontvangen van de instelling en heeft zij bij de desbetreffende facetten in haar oordeelvorming betrokken.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden over de uitkomsten van de beoordeling van het cluster Rechtsgeleerdheid op 3 november 2011 (met de visitatiecommissie), 19 december 2011 (met het disciplineoverleg) en 1 februari 2012 (rectorenoverleg). De uitkomsten van de diverse overleggen heeft de NVAO eveneens meegenomen in de besluitvorming.

Uit deze overleggen is de NVAO gebleken dat de opleidingen en de instellingen de hen betreffende opmerkingen en aanbevelingen van de visitatiepanels ter harte nemen. Dat geldt in het bijzonder het studiesucces, dat bij vrijwel alle opleidingen een aandachtspunt is. Ook is uit de visitatierapporten en de genoemde overleggen gebleken dat de opleidingen maatregelen nemen en gaan nemen om de hen betreffende aandachtspunten te adresseren. De visitatiepanels spreken hierover hun vertrouwen uit. De NVAO deelt dit.

Pagina 2 van 9 Om het vertrouwen verder te schragen, is met de rectoren van de desbetreffende universiteiten afgesproken dat de NVAO zal kunnen beschikken over de rapportages van de instellingen in het kader van de af te sluiten prestatieafspraken met de staatssecretaris. Deze prestatieafspraken betreffen ook het studiesucces van het onderwijsaanbod van de instelling. De NVAO adviseert de instelling om in deze rapportages ook te betrekken de opmerkingen van het panel rond het opleidingsprogramma. Dat is immers in belangrijke mate medebepalend voor het studiesucces.

Samenstelling QANU-panel:

Voorzitter:

- prof. dr. J.W. Zwemmer: emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit van Amsterdam;

Leden:

- prof. dr. C.M. Cappon; bijzonder hoogleraar Geschiedenis van het Notariaat, Universiteit van Amsterdam;
- prof. mr. N. Frenk; bijzonder hoogleraar Aansprakelijkheid en verzekeringsrecht, Vrije Universiteit;
- prof. mr. J.G.J. Rinkes; hoogleraar Privaatrecht, Open Universiteit Nederland te Heerlen; bijzonder hoogleraar Europees Consumentenrecht, Maastricht University;
- prof. dr. J.W.F. van Tartwijk: hoogleraar Toegepaste onderwijskunde, Universiteit Utrecht;
- I.M. Beulen LL.B.: student Ma Nederlands Recht, Radboud Universiteit Nijmegen.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de bacheloropleiding vergeleken met het domeinspecifiek referentiekader dat is vastgesteld in het kader van de evaluatie van de opleidingen Rechtsgeleerdheid. Het panel heeft vastgesteld dat deze eisen voldoende herkenbaar terugkeren in de eindkwalificaties van de opleiding. Het valt het panel wel op dat de bacheloropleiding de eindkwalificaties zeer algemeen heeft geformuleerd. Ook laten de eindkwalificaties veel overlap zien tussen de verschillende opleidingen.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de opleiding bestudeerd en vastgesteld dat deze in voldoende mate aansluiten bij de Dublin descriptoren. Het panel kan zich vinden in de relatie tussen de eindkwalificaties en de Dublin descriptoren zoals die in de zelfstudie wordt uitgewerkt. Het panel merkt hierbij wel op dat de eindkwalificaties op het gebied van Studietoelating en Beroepsoriëntatie een wat beperkte invulling van de Dublin descriptor inzake leervaardigheden zijn. Het panel is van mening dat de formulering van deze eindkwalificaties te breed is en adviseert de faculteit om deze te formuleren als algemene doelstellingen.

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de opleiding in voldoende mate zijn ontleend aan de eisen van de internationale wetenschapsbeoefening en dat zij aansluiten op de relevante beroepspraktijk. Het panel heeft bovendien vastgesteld dat de afgeronde bacheloropleiding toegang verschaft tot een verwante masteropleiding van de RUG en andere universiteiten en concludeert op basis daarvan dat de afgestudeerden beschikken over de kwalificaties voor toegang tot een vervolgopleiding.

Pagina 3 van 9 De bacheloropleiding in combinatie met een relevante masteropleiding leidt tot civiel effect en geeft toegang tot vervolgoopleidingen voor functies als rechter, officier van justitie en advocaat.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft vastgesteld dat in de bacheloropleiding veel aandacht is voor de praktijk van de relevante beroepen. Het waardeert het inzetten van (gast)docenten om studenten te enthousiasmeren voor de beroepspraktijk. De docenten verwijzen veelvuldig naar voorbeelden uit de eigen beroepspraktijk of de actualiteit. Het panel deelt echter de opvatting van de faculteit en studenten dat de aandacht voor (onderzoeks)vaardigheden in het tweede jaar van de bacheloropleiding uitgebreid zou moeten worden. In zijn algemeenheid adviseert het panel de faculteit daarnaast schrijf- en mondelinge vaardigheden een meer nadrukkelijke plek in het programma te geven. Ook raadt het panel aan het programma zodanig in te richten dat het voor studenten die dat willen mogelijk is een stage te volgen zonder dat zij daarbij automatisch studievertraging oplopen. De vakken juridische vaardigheden en de studentenrechtbank in de bacheloropleiding waarborgen voldoende aandacht voor (onderzoeks)vaardigheden. Het panel heeft met waardering kennisgenomen van de uitgebreide aandacht voor spreekvaardigheid in de studentenrechtbank.

Het panel heeft het overzicht bestudeerd waarin de eindkwalificaties aan het programma wordt gekoppeld, het studiemateriaal en de verschillende vakomschrijvingen bekeken en stelt op grond daarvan vast dat het programma in voldoende mate de studenten de mogelijkheid biedt om de eindkwalificaties te bereiken. Het panel is van mening dat de kenniscomponent stevig is ingebed in de programma en dat gebruik wordt gemaakt van actuele en relevante literatuur. Daarnaast waardeert het de specifieke aandacht voor vaardigheden in het propedeusejaar en de studentenrechtbank in het derde jaar van de bacheloropleiding. Het panel merkt hierbij echter op dat het vaardighedenonderwijs in het tweede jaar versterkt kan worden. Het panel heeft vastgesteld dat niet voor alle vakken concrete leerdoelen zijn geformuleerd. Voor de verschillende vakken is wel een beschrijving van de inhoud en de werkwijze beschikbaar. Het panel adviseert de opleiding om deze beschrijvingen als uitgangspunt te nemen voor de formulering van concrete, toetsbare leerdoelen. Naar het oordeel van het panel verdient dit prioriteit. Alleen op deze wijze kan de afstemming van het programma met de eindkwalificaties goed worden bewaakt.

Het panel heeft vastgesteld dat de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid voldoende inhoudelijk samenhangend is. Er zit een duidelijke opbouw in het programma met inleidende en verdiepende vakken over de verschillende rechtsgebieden. Uit de gesprekken kwam naar voren dat studenten gemiddeld 20 tot 30 uur per week aan hun studie besteden. Het panel constateert dat factoren die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen. In vakevaluaties wordt structureel gevraagd naar studielast. Ook stelt het panel vast dat de studenten een positief oordeel

Pagina 4 van 9 geven over de studeerbaarheid van de opleiding en dat het programma geen echte 'struikelvakken' kent. Het panel waardeert de actieve inzet van de faculteit om middels de studiestartgroepen, het werkgroepplus-programma en de responsiecolleges studenten te motiveren het programma succesvol te doorlopen. In 2008 heeft de opleiding studiestartgroepen in het propedeusejaar ingevoerd. Elke werkgroep wordt opgesplitst in twee studiestartgroepen van ongeveer 15 studenten, die gedurende het eerste semester tien keer bijeenkomen. De studiestartgroepen worden begeleid door een mentor (een ouderejaars student die hiervoor een vaardigheidstraining heeft gevolgd). Tijdens de bijeenkomsten wordt onder andere aandacht besteed aan het volgen van hoorcolleges, aantekeningen en samenvattingen maken, studieplanning en tentamenvoorbereiding. In het intensieve werkgroepplus-programma geldt een verplichte aanwezigheid, moeten wekelijks de werkgroepen worden voorbereid en extra opdrachten worden gemaakt. Met de extra opdrachten kunnen studenten bonuspunten verdienen voor het tentamen.

Het panel stelt vast dat de opleiding qua inhoud en niveau aansluit bij de kwalificaties van instromende studenten. Studenten met een vwo-diploma kunnen instromen in de bacheloropleiding en de bacheloropleiding geeft toegang tot een masteropleiding.

Het programma van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid omvat 180 EC.

Het panel constateert dat de faculteit geen expliciet didactisch concept heeft geformuleerd. Het panel is van mening dat het formuleren van een didactisch concept een belangrijke bijdrage kan leveren aan de structuur en samenhang van het programma. De faculteit hanteert verschillende werkvormen, waarbij hoorcolleges en werkcolleges het meest voorkomen. Het panel is positief over de studiestartgroepen, het werkgroeponderwijs en de maximale groepsomvang (30 studenten) van het werkgroeponderwijs.

Het panel heeft tijdens het bezoek kennis genomen van tentamens van de opleiding en stelt op basis hiervan vast dat de kwaliteit en het niveau van de toetsen voldoende is. Het panel is van mening dat de toetsvormen over het algemeen aansluiten bij de eindkwalificaties van de cursussen en passen bij de werkvormen. In algemene zin stelt het panel vast dat het 'vier-ogen' principe niet altijd gehanteerd wordt. Het panel adviseert de faculteit dit voor al haar opleidingen in te voeren. Hiermee kan de kwaliteit en objectiviteit van de toetsing verder worden vergroot.

Aanvullende informatie:

Het eerste jaar van de bachelor Rechtsgeleerdheid kent 373 contacturen (191 uur hc, 182 uur wg) en 1307 zelfstudie-uren. Het tweede jaar kent minimaal 365 contacturen (246 uur hc, 119 uur wg) en 1315 zelfstudie-uren. Het derde jaar kent 148 contacturen (110 uur hc, 38 uur wg) exclusief de contacturen voor de vrije keuzevakken (13 EC) die zijn opgenomen bij de 1252 zelfstudie-uren. Het verplichte keuzevak in het derde studiejaar (keuze uit een lijst van zes vakken) is opgenomen als 20 uur hoorcollege. Daarnaast zijn er 280 uur voor het bachelorafsluitende onderdeel in het derde studiejaar. In de propedeuse zijn de 10 contacturen voor de studiestartgroepen (mentoraat) niet meegeteld.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. De NVAO sluit zich aan bij het advies van het panel om voor een aantal vakken meer concrete leerdoelen te formuleren.

Pagina 5 van 9 De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende. Wel wijst de NVAO nadrukkelijk op de punten die het panel noemt ten aanzien van het prioritair aandacht geven aan het formuleren van concrete, toetsbare leerdoelen en het formuleren van een expliciet didactisch concept.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het merendeel van de leden van de wetenschappelijke staf is gepromoveerd. Het panel concludeert tevens dat het onderwijs wordt verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Het panel waardeert de manier waarop de opleiding aansluiting zoekt bij de praktijk door gastdocenten uit het werkveld in te zetten. Het panel heeft vastgesteld dat deze docenten zich betrokken voelen bij de opleiding en ook zeer benaderbaar zijn voor studenten. Ook is het panel positief over de inzet van hoogleraren in de bacheloropleiding.

De staf/studentratio was 1:52 in jaar 2008/2009. Het panel is van mening dat bij de bezochte opleiding voldoende staf aanwezig is om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Het panel vindt dat het wenselijk om te streven naar een gunstiger staf-studentratio, maar heeft mede door de gesprekken met de studenten en docenten van de opleiding kunnen vaststellen dat de huidige ratio geen invloed heeft op de kwaliteit van de opleiding. Het panel vindt het positief dat de omvang van de werkgroepen beperkt wordt tot 30 studenten. Het heeft vastgesteld dat, ondanks de grote complexiteit van het onderwijsprogramma, het onderwijs goed georganiseerd is. Het panel concludeert dat de goed gefaciliteerde onderwijsadministratie in belangrijke mate bijdraagt aan het hanteerbaar houden van de werkdruk voor docenten.

Het panel vindt dat de opleiding voldoende aandacht besteedt aan de didactische ontwikkeling van docenten, middels de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), aanvullende cursussen, vakevaluaties en ontwikkelingsgesprekken. Ook de studenten zijn over het algemeen tevreden over de inhoudelijke kwaliteiten en de toegankelijkheid van de docenten.

Aanvullende informatie:

Het personeel is ondergebracht in discipline gerelateerde vakgroepen. Vrijwel alle disciplines komen in alle opleidingen aan bod, waardoor de vakgroepen voor het overgrote deel van hun onderwijsinspanning in meerdere opleidingen participeren. De faculteit hanteert een allocatiemodel dat hoofdzakelijk gebaseerd is op de door een vakgroep verrichte onderwijsinspanning. Deze onderwijsinspanning is afhankelijk van het aantal studenten dat in het onderwijs participeert, ongeacht welke opleiding zij volgen. Door het allocatiemodel wordt het personeel naar rato van onderwijsinspanning over de vakgroepen verdeeld. Hierdoor is de toewijzing van personeel aan een specifieke opleiding gerelateerd aan de feitelijke onderwijsinspanningen voor een opleiding. De algemene student-stafratio is derhalve representatief voor alle opleidingen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Pagina 6 van 9 *Voorzieningen*

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel is van oordeel dat de opleiding beschikt over voldoende materiële voorzieningen, waardoor het mogelijk is om het programma uit te voeren. Op basis van de beschrijving in de zelfstudie en de rondleiding tijdens het bezoek concludeert het panel dat op het moment van de visitatie voldoende onderwijsruimten, collegezalen en studieplekken aanwezig waren. Het panel waardeert de activiteiten van de bibliotheek met betrekking tot de scriptieondersteuning. Het heeft met waardering kennisgenomen van het scriptiepracticum en de digitale ondersteuning voor studenten die met hun scriptie bezig zijn. Het panel ziet duidelijk de meerwaarde van het opnemen van colleges op video. Het heeft begrip voor de keuze van de faculteit de videocolleges pas aan het einde van een onderwijsperiode beschikbaar stelt voor alle studenten. Het panel heeft geconstateerd dat binnen de opleiding goed gebruik wordt gemaakt van de elektronische leeromgeving.

Het panel heeft vastgesteld dat studenten in het algemeen tevreden te zijn over de studiebegeleiding en studieadvies die zij ontvangen. Het panel spreekt haar waardering uit voor het International Office en de wijze waarop zij haar taken uitvoert. De internationale studenten zijn zeer enthousiast over de betrokkenheid en inzet van de medewerkers van het International Office, zowel voorafgaande als tijdens hun verblijf in Groningen. Het panel is er van overtuigd dat internationale studenten kunnen rekenen op een goede ontvangst in de stad en op de faculteit.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De kwaliteit van onderwijs wordt periodiek getoetst, waarbij de vakgroepen en de directeur onderwijs de uitkomsten actief volgen. Het panel adviseert de opleiding streefdoelen te formuleren, zodat de kwaliteitsverbetering van de opleiding meer systematisch kan worden aangepakt. Het panel heeft uit de gesprekken met studenten, docenten en de opleidingscommissie geconcludeerd dat de evaluaties geformaliseerd en gestructureerd worden uitgevoerd. De directeur onderwijs heeft structureel zicht op de resultaten daarvan en onderneemt indien nodig actie. Het panel vindt het positief dat de vakevaluaties altijd worden afgesloten met nabespreking met docenten, studenten en de directeur onderwijs. Het waardeert de mogelijkheid die studenten geboden wordt via Blackboard voor ieder vak een korte evaluatielijst in te vullen.

Het panel heeft vastgesteld dat de resultaten van de verschillende evaluaties leiden tot concrete verbetermaatregelen wanneer daartoe aanleiding is. Het heeft kennisgenomen van de verschillende voorbeelden van maatregelen die zijn genomen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, zoals de invoering van de studiestartgroepen en het werkgroeponderwijs. Het panel is van mening dat er wordt geluisterd naar de punten die de opleidingscommissie inbrengt op basis van signalen die ze ontvangt. Het panel is

Pagina 7 van 9 echter van mening dat de terugkoppeling over de genomen maatregelen richting de opleidingscommissie en richting de studenten beter kan.

Op basis van de gesprekken die zijn gevoerd met studenten en docenten heeft het panel vastgesteld dat medewerkers en studenten betrokken zijn bij de kwaliteitszorg van hun opleiding. Niet alleen zijn de studentleden actief in de opleidingscommissie (OLC), ook nemen zij deel aan evaluatiegesprekken en zijn zij afgevaardigd in de facultaire commissie Kwaliteitszorg. Het panel waardeert de inzet en betrokkenheid van de onderwijsdirecteur bij de kwaliteit en de organisatie van het onderwijs. Het panel constateert wel dat de OLC vooral reactief te werk gaat. Het panel waardeert het dat de faculteit de OLC's beter wil toerusten op haar taken. Wat betreft de betrokkenheid van alumni en het beroepenveld bij de interne kwaliteitszorg ziet het panel mogelijkheden voor verbetering.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

In de gezamenlijke bespreking van de afsluitende producten (van de Studentenrechtbank) van de bacheloropleidingen Rechtsgeleerdheid, Recht en ICT en Fiscaal Recht is het panel tot het oordeel gekomen dat deze van voldoende niveau zijn. In bijna alle door het panel bestudeerde essays is sprake van een duidelijke probleemstelling en duidelijke structuur. In alle essays wordt gebruik gemaakt van relevante literatuur; het aantal verwijzingen is echter soms wat beperkt.

Het panel heeft geconstateerd dat bacheloropleiding de gestelde streefcijfers niet haalt, maar dat de rendementen een stijgende lijn vertonen en dat het onderwerp een punt van aandacht is binnen de faculteit. Het panel ziet dat de invoering van de studiestartgroepen en het werkgroeponderwijs bijdragen aan het verbeteren van het bachelorrendement. Daarnaast verwacht ze dat de invoering van het bindend studieadvies in studiejaar 2010 – 2011 ook de rendementen van de bacheloropleidingen zullen verhogen.

Aanvullende informatie:

Het panel heeft twee schriftelijke werkstukken beoordeeld die onderdeel uitmaken van de studentenrechtbank. Het gerealiseerde eindniveau dat tot uitdrukking kwam in de werkstukken was van voldoende niveau.

Ten aanzien van het onderwijsrendement oordeelt het panel dat de rendementen laag zijn, maar dat zij geen uitzondering vormen op de rendementen van vergelijkbare opleidingen in Nederland. Het panel heeft geconcludeerd dat de faculteit zich bewust is van de lage rendementen en dat zij op diverse manieren actief en structureel maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren. Voor de bachelor is er onder andere naast de studiestartgroepen en het werkgroeponderwijs tevens extra aandacht voor studievaardigheden in het propedeuseonderwijs. Ook wordt er meer aandacht besteedt aan de academische vaardigheden in de opleiding, hetgeen bijvoorbeeld tot uitdrukking komt in de aanvulling van de studentenrechtbank met de opdracht om zelf een casus te ontwikkelen. De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie weliswaar uiterst matig maar op zich genoegzaam is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp

Pagina 8 van 9 positief heeft bevonden. In elk geval vormen de lage onderwijsrendementen een knellend aandachtspunt voor de opleiding. De NVAO verwacht dan ook maatregelen ter bevordering van het studiesucces.

Niettegenstaande deze kritische kanttekening beoordeelt de NVAO het onderwerp 'resultaten' als voldoende. Hierbij weegt mee dat het panel van oordeel is dat de faculteit in voldoende mate actief beleid voert om de rendementen te verhogen.

Besluit:

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO dat accreditatie wordt verleend aan de wo-bachelor Rechtsgeleerdheid (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Groningen en Leeuwarden) van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen en Leeuwarden. Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Rijksuniversiteit Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 7 februari 2012 naar voren te brengen. Bij brief van 27 februari 2012 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen.

Dit besluit treedt in werking op 7 maart 2012 en is van kracht tot en met 6 maart 2018.

Den Haag, 29 februari 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and a long horizontal stroke extending to the right.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Pagina 9 van 9 **Bijlage: Overzicht van beoordelingen door het panel**

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V	V
	1.2 niveau bachelor	V	V
	1.3 oriëntatie wo	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
2. Programma	2.1 eisen wo	V	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V	V
	2.3 samenhang programma	V	V
	2.4 studielast	V	V
	2.5 instroom	V	V
	2.6 duur	voldaan	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V	V
	2.8 beoordeling en toetsing	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V	V
	3.2 kwantiteit personeel	V	V
	3.3 kwaliteit personeel	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V	V
	4.2 studiebegeleiding	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
Eindoordeel		Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende